

CROW-keurmerk voor software risicoregeling

Auteur: Peter Louwerse

Gaston Loos kan trots zijn. Als eerste softwareproducent kreeg de Amsterdamse ondernemer deze maand voor zijn softwareprogramma RisicoRegeling het CROW-keurmerk voor de Risicoregeling GWW. “Een erkenning voor mijn inspanningen.”

“De risicoregeling maakt het mogelijk om het prijsrisico buiten de aannemingsom van het werk te houden”

Hij bedacht het product uit ergernis. De civiel-ingenieur Gaston Loos (38), die opdrachtgevers en aannemers in de grond-, water- en wegenbouw adviseert, ontdekte dat er geen programma op de markt was voor de verrekening van de risicoregeling in de RAW-systematiek. “Er waren wel modules voor de risicoregeling, maar dan zat je al vast aan een veel groter pakket. Die andere functies had ik allemaal niet nodig: ik wilde gewoon de risicoregeling goed kunnen berekenen.”

Omgaan met wijzigingen

RAW is een bestekschrijf-systematiek: een uniforme manier waarop bestekken worden geschreven, met name voor riolering, weg- en waterbouw en groenonderhoud. De systematiek wordt gebruikt door alle partijen: zowel opdrachtgevers als aannemers. De Standaard RAW Bepalingen die de algemene, administratieve en technische voorwaarden voor de uitvoering van werken omvatten, bevatten ook een risicoregeling. Die geeft antwoord op de vraag: hoe gaan we om met wijzigingen in de

lonen en de prijzen van bouwstoffen en brandstoffen die optreden tijdens de contractperiode? CROW beheert en onderhoudt RAW en geeft gebruikers ook adviezen over hoe een RAW-bestek kan worden opgesteld. “We vinden het daarom belangrijk dat gebruikers kunnen beschikken over een hulpmiddel waar ze van op aan kunnen”, zegt Jacques Teunissen, die consulent Aanbesteden en Contracteren is bij CROW. “Wij hebben een programma van eisen opgesteld waaraan de software moet voldoen.”

Toetsmoment

Het kennisplatform adviseert om de risicoregeling in ieder geval toe te passen als het werk langer dan een jaar duurt. De risicoregeling kent elke twaalf weken een toetsmoment: dan wordt op basis van een maandelijks vastgestelde index beoordeeld of en in hoeverre de prijzen van grondstoffen, brandstoffen en lonen zijn veranderd ten opzichte van de datum van aanbesteding van het werk en wat daarvoor de gevolgen zijn voor de verrekening tussen opdrachtgever en aannemer. “De risicoregeling

Foto: Harman Stover

De RAW-helptdesk

Deze CROW-helptdesk beantwoordt dagelijks enkele tientallen vragen op het gebied van RAW, UAVgc en aanbesteden. Vragen stellen kan via rawhelptdesk@crow.nl of (0318) 69 53 17

Jacques Teunissen, Helptdesk CROW, goedemorgen.

● Goedemorgen, kan ik u een vraag stellen over een GC-contract?

Jazeker wel, we staan bekend als RAW-helptdesk, maar feitelijk zijn we voor alles wat met ons kenniscluster Aanbesteden & Contracteren te maken heeft en daartoe behoren ook geïntegreerde contracten.

● Mijn vraag is de volgende: CROW heeft zo'n mooie systematiek voor het schrijven van bestekken, maar bestaat er ook zoiets voor het opstellen van een vraagspecificatie, of kan ik daarvoor ook de RAW gebruiken?

Op beide vragen is het antwoord 'nee'. De RAW-systematiek heeft een duidelijke relatie met de U.A.V. 1989 en is daarom alleen geschikt voor toepassing in de traditionele contractvorm. Een RAW-bestek bevat verplichtingen voor de aannemer: uit te voeren werkzaamheden, omvang en vaak ook de hoeveelheden bouwstof. En dat alles overeenkomstig het ontwerp van de opdrachtgever. Om die reden is deze systematiek in de huidige vorm niet geschikt om vraagspecificaties op te stellen, waarin geen 'resultaten' staan, maar die functionele eisen bevat, waarop de opdrachtnemer (let op: we praten hier niet over aannemer) eerst zijn ontwerp en daarna zijn uitvoering baseert.

Een landelijke systematiek, vergelijkbaar met RAW, voor het opstellen van vraagspecificaties bestaat nog niet. Uiteraard onderkennen we wel de behoefte hiervoor en wordt nagedacht over de vraag hoe we dit kunnen oppakken. De Standaard RAW Bepalingen bevatten een waardevolle schat aan technische bepalingen die, omdat ze tot stand zijn gekomen met inbreng van alle partijen, een enorm draagvlak hebben in de sector. Mogelijk is de doorontwikkeling van RAW naar, noem het voor het gemak maar even, RAW-gc nog niet zo'n onlogische gedachte. Dan gebruiken we bestaande kennis in en nieuw te ontwikkelen product.

Overigens zien we in de praktijk al wel dat opdrachtnemers wel weer RAW gebruiken voor het opstellen van hun eigen uitvoeringsontwerp en voor het contracteren van onderaannemers.

● Nou dat is en duidelijk antwoord. Ik vrees dat ik voor dit moment dan toch vooral zelf aan de slag moet. Ik kijk met belangstelling uit naar de ontwikkeling op dit gebied en daarin ben ik vast niet de enige!

In ieder geval bedankt voor uw antwoord.

Graag gedaan, en succes met het opstellen van uw vraagspecificatie - en dat is niet cynisch bedoeld!

maakt het mogelijk om het prijsrisico buiten de aannemingsom van het werk te houden", licht Teunissen toe. "Prijzen gaan niet alleen maar omhoog, soms kunnen ze ook dalen. Dus beide partijen hebben er belang bij."

Weinig benul

Gaston Loos, die het programma RisicoRegeling in 2004 op de markt bracht, heeft als adviseur van opdrachtgevers en aannemers gemerkt dat veel partijen in de branche weinig benul hebben van de risicoregeling. "Ik krijg telefoontjes van aannemers die

vragen hoe die regeling werkt. Het werk is dan al opgeleverd", vertelt Loos. "Bij grote werken kan het gaan om verrekeningen van honderdduizenden euro's, soms net zo veel als de winst. Bedrijfseconomisch kun je toch niet verkopen dat je dat geld pas aan het eind van het werk gaat ophalen, en niet bij elke drie termijnen zoals het hoort? Met gebruik van het programma is het echt maar een paar minuten werk om het geld periodiek op te halen. Een volgende keer letten de aannemers wel op."

>

Ongeloof(lijk)

En opeens

... is het een witte wereld,
 ... is het chaos op de weg met lange files,
 ... zijn steden en dorpen vrijwel ontoegankelijk,
 ... stagneert het openbaar vervoer met volle perrons en stilstaande treinen,
 ... vallen vrijwel alle vluchten uit en is de luchthaven een bivak voor gestrande reizigers,
 ... genieten kinderen van de sneeuw,
 ... maken mensen de fraaiste foto's.

En opeens...

... is in diezelfde witte wereld mijn laatste officiële werkdag bij CROW aangebroken. Een ongelooflijk merkwaardig gevoel. Een goed moment om alle collega's hiervan in kennis te stellen. Je stuurt een mailtje en nodigt alle aanwezige collega's uit om deze mijlpaal gezamenlijk te vieren onder het genot van een traktatie. Sommigen collega's doen een voorzichtige poging om mij met mijn verjaardag te feliciteren, maar krijgen al snel in de gaten dat nu na meer dan 37 jaar, mijn laatste werkdag is aangebroken. Leuke reacties alom. Velen kunnen zich niet voorstellen dat ik ermee stop. Je bent nog zo actief en met zo veel verschillende onderwerpen bezig. Hoe gaat dat nu verder? Ongelooflijk!

En opeens pak je je koffertje, verlaat je lege(!) bureau, wenst de collega's een prettig weekend. Terwijl je het gebouw verlaat, ziet de directeur je en wenkt je binnen. Je praat even wat en al snel komt het gesprek op de toekomst. Zijn de zaken nu geregeld? Je komt toch wel terug na de jaarwisseling? Tja, zo'n aanbod kun je toch niet laten liggen. Om met Larry King te spreken: *Instead of goodbye, how about so long?*

Teun van Reeuwijk
Projectmanager Aanbesteden & Contracteren

Reageren? vanreeuwijk@crow.nl

Minder alert

Het beeld is in het algemeen dat de aannemers er wel meer kaas van hebben gegeten dan de overheden die vaak de opdrachten verstrekken. "Bouwers willen geld verdienen", stelt Loos. "De overheid is daar minder alert op. Opdrachtgevers weten vaak niet eens hoe de regeling werkt. Ze kunnen de uitgangspunten en de berekening niet toetsen, en betalen daarom vaak een te hoog bedrag."

Loos: "Laten we eerlijk zijn: de meesten van ons zitten niet in de bouwwereld omdat we financiën zo leuk vinden. We hebben gewoon een broertje dood aan dit soort administratie. Maar het moet uiteindelijk toch gebeuren, anders kost het gewoon veel geld. Als je de kosten van het programma afzet tegen de besparingen en opbrengsten, dan zou de keuze eenvoudig moeten zijn."

Drempelbedrag

Volgens RAW is de risicoregeling van toepassing op een bestek, tenzij dit anders is overeengekomen. Voor de verrekening geldt een drempelbedrag van vijfhonderd euro. Een misverstand onder opdrachtgevers is dat ze soms de toepassing van de risicoregeling willen uitsluiten. "Ze denken dat ze zo extra kosten kunnen ontlopen, maar vaak werkt dat niet zo", stelt Loos. "De aannemer verwerkt de onbekende risico's dan in de aanneemsom. Hij moet gokken en

Gaston Loos (links) ontvangt uit handen van Ad van Leest, hoofd Aanbesteden en Contracteren bij CROW, het CROW-keurmerk voor de Risicoregeling GWW

gaat hoog zitten. Bovendien, als de aannemer te maken heeft met substantiële prijsstijgingen, dan klopt hij sowieso aan bij de opdrachtgever. Die is dan alsnog de klos."

Loos is de eerste ondernemer die het CROW-keurmerk heeft aangevraagd. Hij krijgt het omdat zijn product aansluit op de RAW-systematiek. Jacques Teunissen: "We hebben de software getoetst aan ons programma van eisen. Het voldoet daaraan."

Indexen

Het programma RisicoRegeling downloadt automatisch de indexen die CROW vaststelt voor prijzen en lonen. Er is ook een bedrijfslicentie te koop, voor onbeperkt gebruik. Geïnteresseerden kunnen een demo downloaden. Voor gebruikers zijn gratis updates beschikbaar. Loos hoopt dat gebruikers met tips komen om verbeteringen van het product mogelijk te maken. Het programma is ook geschikt voor de berekening van de risicoregelingen die wordt toegepast in de utiliteitsbouw en de installatietechniek. Die branches geven echter geen keurmerken af. ■

■ Jacques Teunissen, consultant Aanbesteden & Contracteren, teunissen@crow.nl